ROZHODNUTIE KOMISIE

z 21. júna 2005

o implementácii prieskumných programov zameraných na mor hydiny u hydiny a voľne žijúcich vtákov, ktoré sa majú uskutočniť v členských štátoch

[oznámené pod číslom K(2005) 1827]

(Text s významom pre EHP)

(2005/464/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie Rady 90/424/EHS z 26. júna 1990 o výdavkoch na veterinárnom úseku ([1]), najmä na jeho článok 20,

keďže:

(1) Rozhodnutím 90/424/EHS sa stanovuje finančný príspevok Spoločenstva na prijatie vedeckých a technických opatrení potrebných na vývoj veterinárnych právnych predpisov Spoločenstva, ako aj vzdelávanie a školenia v oblasti veterinárnej medicíny.

(2) Vedecký výbor pre zdravie a ochranu zvierat vo svojej správe z 27. júna 2000 odporučil, aby sa vykonali prieskumy zamerané na mor hydiny u kŕdľov hydiny a voľne žijúcich vtákov, najmä s cieľom zistiť výskyt infekcií s vírusom moru hydiny subtypov H5 a H7.

(3) Smernicou Rady 92/40/EHS z 19. mája 1992, ktorou sa zavádzajú opatrenia Spoločenstva pre tlmenie klasického moru hydiny ([2]), sa stanovujú kontrolné opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v prípade prepuknutia moru hydiny. Nestanovujú sa ňou však pravidelné prieskumy zamerané na túto chorobu u hydiny a voľne žijúcich vtákov.

(4) Preto sa rozhodnutiami Komisie 2002/649/ES ([3]) a 2004/111/ES ([4]) stanovilo, aby členské štáty predkladali Komisii prieskumné programy zamerané na mor hydiny.

(5) Rozhodnutiami Komisie 2002/673/ES ([5]) a 2004/630/ES ([6]) sa schválili programy zamerané na prieskum moru hydiny u hydiny a voľne žijúcich vtákov predložené členskými štátmi na obdobie vymedzené v týchto programoch.

(6) Počas týchto prieskumov sa v niekoľkých členských štátoch zistila prítomnosť rôznych subtypov vírusov moru hydiny H5 a H7. Hoci výskyt vírusov moru hydiny sa môže pokladať za pomerne nízky, je dôležité pokračovať v zdokonaľovaní prieskumu s cieľom lepšie pochopiť epidemiológiu nízko patogénnych vírusov moru hydiny a predísť nepozorovanému pohybu týchto vírusov u hydiny. Výsledky prieskumov uskutočnené v členských štátoch sa ukázali ako veľmi užitočné pre monitorovanie prítomnosti vírusových subtypov moru hydiny, ktoré by mohli predstavovať značné riziko, ak zmutovali do virulentnejšej formy. Vzhľadom na získané výsledky a súčasný stav tohto ochorenia v Spoločenstve je vhodné zvýšiť celkovú sumu podpory Spoločenstva, a tým zabezpečiť zvýšený dozor.

(7) Preto by členské štáty mali Komisii predložiť na schválenie svoje programy zamerané prieskum moru hydiny, čím by sa mohla zaručiť finančná pomoc Spoločenstva.

([1]) Ú. v. ES L 224, 18.8.1990, s. 19. Rozhodnutie naposledy zmenené a doplnené smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/99/ES (Ú. v. EÚ L 325, 12.12.2003, s. 31).

([2]) Ú. v. ES L 167, 22.6.1992, s. 1. Smernica naposledy zmenená a doplnená nariadením (ES) č. 806/2003 (Ú. v. EÚ L 122, 16.5.2003, s. 1).

([3]) Ú. v. ES L 213, 9.8.2002, s. 38.

([4]) Ú. v. EÚ L 32, 5.2.2004, s. 20. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2004/615/ES (Ú. v. EÚ L 278, 27.8.2004, s. 59).

([5]) Ú. v. ES L 228, 24.8.2002, s. 27. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2003/21/ES (Ú. v. ES L 8, 14.1.2003, s. 37).

([6]) Ú. v. EÚ L 287, 8.9.2004, s. 7. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2004/679/ES (Ú. v. EÚ L 310, 7.10.2004, s. 75).

(8) Opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Členské štáty predložia do 30. júna 2005 Komisii na schválenie programy zamerané na implementáciu prieskumu moru hydiny u hydiny a voľne žijúcich vtákov v súlade s touto prílohou.

Článok 2

Finančná podpora Spoločenstva určená na tieto opatrenia, ktorá je stanovená v článku 1, predstavuje 50 % nákladov vzniknutých v členských štátoch, pričom celková suma pre všetky členské štáty spolu neprekročí výšku 1 200 000 EUR.

Článok 3

Maximálna výška nákladov určených na testy neprekročí tieto sumy:

a) test ELISA: 1 EUR na test;

b) test na imunitu pomocou agarového gélu: 0,6 EUR na test;

c) test HI na H5/H7: 4 EUR na test;

d) test na izoláciu vírusu: 30 EUR na test.

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 21. júna 2005

Za Komisiu

Markos KYPRIANOU

člen Komisie

PRÍLOHA

Programy zamerané na prieskum moru hydiny u hydiny a voľne žijúcich vtákov, ktoré sa majú uskutočniť v členských štátoch v rokoch 2005 a 2006

A. CIELE

1. Zhodnotiť výskyt infekcií súvisiacich s vírusom moru hydiny subtypov H5 a H7 u rôznych druhov hydiny formou opakovania predchádzajúcich skríningových cvičení stanovených v rozhodnutiach 2004/111/ES a 2004/630/ES upraveným a cielenejším spôsobom.

2. Pokračovať v stálom prieskume moru hydiny u voľne žijúcich vtákov na báze dobrovoľnosti. Výsledok tohto stáleho prieskumu by mal viesť k hodnotným informáciám dôležitým pre rýchly varovný systém v súvislosti s kmeňmi, ktoré sa do kŕdľov hydiny môžu zaviesť od voľne žijúcich vtákov.

3. Prispieť k znalostiam o hrozbách moru hydiny pre zdravie voľne žijúcich zvierat.

4. Podporiť prepojenie medzi humánnou a veterinárnou sieťou a ich integráciu do procesu stáleho pozorovania tejto choroby.

B. VŠEOBECNÉ PODMIENKY A KRITÉRIÁ PRE POZOROVANIE HYDINY

1. Odoberanie vzoriek pokryje podľa potreby obdobie primerané výrobnému obdobiu pre každú kategóriu hydiny. Ako príklad možno uviesť obdobie okolo Vianoc, keď v mnohých členských štátoch dochádza k porážaniu hydiny (najmä moriek a husí). Odoberanie vzoriek prebieha do 31. januára 2006.

2. Dátum na predloženie konečných výsledkov prieskumu je 31. marec 2006.

3. Testovanie vzoriek sa koná v národných laboratóriách členských štátov určených na mor hydiny (NL) alebo v iných laboratóriách schválených príslušnými orgánmi, ktoré pracujú pod vedením NL.

4. Všetky výsledky (sérologické aj virologické) sa na porovnanie zasielajú referenčnému laboratóriu Spoločenstva (CRL). Je potrebné zabezpečiť dobrý tok informácií. CRL poskytujú technickú podporu a vedú rozšírený inventár diagnostických reagencií. CRL poskytuje NL antigény na použitie pri prieskume, čím sa zabezpečuje rovnorodosť.

5. Všetky izoláty vírusu moru hydiny (AI) sa predkladajú CRL v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva. Vírusy subtypov H5/H7 sa predkladajú čo najskôr a podliehajú štandardným testom charakterizácie (sledovanie sekvencie nukleotidov/IVPI) v súlade so smernicou 92/40/EHS. Okrem toho CRL žiada, aby sa pozitívne séra H5 alebo H7 od „anseriformes“ pozbierali „naslepo“, čím by sa vytvoril archív, ktorý by umožnil ďalší vývin testovania.

6. Všetky pozitívne nálezy sa retrospektívne prešetria a výsledky tohto prešetrenia sa nahlásia Komisii a CRL.

7. Špecifické protokoly, ktoré majú sprevádzať zásielku materiálu do CRL, a referenčné tabuľky určené na zápis zozbieraných údajov týkajúcich sa prieskumu poskytuje CRL. V týchto tabuľkách sa označia laboratórne metódy použité pri testovaní. Uvedené tabuľky sa používajú na zaznamenanie výsledkov v každom dokumente.

8. Krvné vzorky sa na sérologické vyšetrenie odoberajú u všetkých druhov hydiny vrátane tých, ktoré sa chovajú v systéme na voľného výbehu v počte od minimálne 5 do 10 kusov (s výnimkou kačíc, husí a prepelíc) na jednom hospodárstve a z viacerých priestorov, ak je na ňom viac ako jeden priestor.

9. Odber vzoriek sa koná po celom území členských štátov tak, aby vzorky mohli predstavovať reprezentatívne vzorky za celý členský štát, pričom sa zohľadňuje:

a) Počet hospodárstiev, z ktorých sa vzorky odoberajú (s výnimkou kačíc, husí a moriek); skutočnosť, že počet sa určuje tak, aby sa zabezpečila identifikácia aspoň jedného infikovaného hospodárstva v prípade, že výskyt infikovaných hospodárstiev je aspoň 5 % s intervalom spoľahlivosti 95 % (pozri tabuľku 1), a

b) počet operencov, u ktorých sa zozbierali vzorky na každom hospodárstve sa určuje tak, aby sa zabezpečila 98 % pravdepodobnosť označenia aspoň jedného pozitívneho operenca v prípade, že výskyt sérologicky pozitívnych operencov je ≥ 30 %.

10. Pri odoberaní vzoriek by sa malo zohľadniť aj toto:

a) Typy produkcie a ich špecifické riziká sa zameriavajú na produkciu v priestoroch voľného výbehu a na vonkajší chov, pričom sa berú do úvahy iné faktory, ako vek, využitie povrchových vôd, relatívne dlhšia životnosť, prítomnosť viac ako jedného druhu na hospodárstve alebo iné relevantné faktory.

b) Počet hospodárstiev s morkami, kačicami a husami, na ktorých sa majú odobrať vzorky, sa určujú tak, aby sa zabezpečila identifikácia aspoň jedného infikovaného hospodárstva, ak výskyt infikovaných hospodárstiev je minimálne 5 % s intervalom spoľahlivosti 99 % (pozri tabuľku 2).

c) V prípade, že v členskom štáte sa nachádza značný počet hospodárstiev, ktoré produkujú vtáky skupiny bežcov a prepelice, tieto hospodárstva sa zahŕňajú do programu. Pokiaľ ide o prepelice, vzorky sa odoberajú len dospelým kusom alebo nosniciam.

d) Časové obdobie určené na odber sa zhoduje so sezónnou produkciou. V prípade potreby sa však odber vzoriek prispôsobuje iným označeným obdobiam na miestnej úrovni, počas ktorých prítomnosť iných hostiteľských druhov hydiny môže predstavovať väčšie riziko zavlečenia infekcie.

e) Členské štáty, ktoré musia vykonať odber vzoriek na ochorenie Newcastle, aby si zachovali svoj štatút ako krajiny, v ktorých neprebieha očkovanie proti ochoreniu Newcastle v súlade s rozhodnutím Komisie 94/327/ES [1], môžu tieto vzorky odobraté chovným kŕdľom použiť na sledovanie protilátok H5/H7.

Tabuľka 1

počet hospodárstiev, na ktorých sa majú odobrať vzorky u každej kategórie hydiny (okrem hospodárstiev s chovom moriek, kačíc a husí)

Počet hospodárstiev podľa kategórie hydiny podľa členských štátov	Počet hospodárstiev, na ktorých sa majú odobrať vzorky
do 34	Všetky
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

Tabuľka 2

Počet hospodárstiev s chovom moriek, kačíc husí, na ktorých sa majú odobrať vzorky

Počet hospodárstiev podľa členských štátov	Počet hospodárstiev, na ktorých sa majú odobrať vzorky
do 46	Všetky
47–60	47
61–100	59
101–350	80
> 350	90

[1] Ú. v. ES L 146, 11.6.1994, s. 17.

C. ŠPECIFICKÉ POŽIADAVKY NA ZISTENIE INFEKCIÍ MORU HYDINY SO SUBTYPMI H5/H7 U KAČÍC, HUSÍ A PREPELÍC.

1. Krvné vzorky na sérologické testovanie sa odoberajú prednostne operencom, ktoré sa chovajú vonku na poliach.

2. V každom vybranom hospodárstve sa odoberie 40–50 vzoriek na sérologické testovanie.

D. PRIESKUM MORU HYDINY U VOĽNE ŽIJÚCICH VTÁKOV

V tých členských štátoch, kde sa dozor vzťahuje aj na voľne žijúce vtáky, platia tieto usmernenia:

D.1. *Plán prieskumu a implementácia*

1. Spojenie s inštitúciami na ochranu/sledovanie operencov a špecializovanými stanicami je nevyhnutné. Odber vzoriek v prípade vhodnosti uskutočnia zamestnanci týchto skupín/staníc alebo lovci.

2. Predchádzajúce skúsenosti s prieskumom ukázali, že miera izolácie vírusu bola extrémne nízka, preto sa odber vzoriek zameriava na operencov, ktorí na jeseň a začiatkom zimy migrujú na juh.

D.2. *Postupy pri odbere vzoriek*

1. Odoberie sa kloakálny ster na virologické vyšetrenie. Okrem operencov, ktoré na jeseň migrujú po prvý raz, môžu hosťujúce druhy s vysokou suspektibilitou a častejším kontaktom s hydinou (ako napr. kačice druhu mallard) poskytnúť najvyššiu šancu na úspech.

2. Vzorky sa odoberajú u rozličných druhoch voľne žijúcich vtákov. Vtáky žijúce v blízkosti riek a morí by mali byť pri odbere vzoriek hlavnou cieľovou skupinou.

3. Stery, ktoré obsahujú trus alebo pozorne zozbieraný trus, sa odoberá voľne žijúcim vtákom, ktoré sa odchytia do pasce, ulovia alebo nájdu mŕtve.

4. Je možné akumulovať až päť vzoriek rovnakých druhov. Ku skladovaniu a preprave vzoriek sa musí pristupovať s osobitnou starostlivosťou. Ak nie je zaručená rýchla preprava vzoriek do laboratória do 48 hodín (v prostriedku na prepravu s teplotou 4 °C), vzorky sa uskladnia v suchom ľade pri teplote – 70 °C.

E. LABORATÓRNE TESTOVANIE

Laboratórne testy sa vykonajú v súlade s diagnostickými postupmi na potvrdenie a diferenciálnu diagnostiku moru hydiny (AI), ako je uvedené v prílohe III k smernici 92/40/EHS [vrátane sérologických vyšetrení kačíc a husí prostredníctvom hemaglutinačne inhibíčneho testu (HI)]. Ak však laboratórne testy, o ktorých sa uvažuje, nie sú ustanovené v smernici 92/40/EHS, ani opísané v príručke o suchozemských zvieratách OIE, členské štáty poskytnú CRL potrebné schvaľovacie údaje pri predložení svojho programu Komisii na schválenie. Všetky pozitívne sérologické nálezy sa potvrdia v národných laboratóriách zameraných na mor hydiny prostredníctvom hemaglutinačne inhibíčneho testu, pričom sa použijú kmene dodané referenčným laboratóriom Spoločenstva:

H5 a) Úvodný test použitím Duck/Denmark/64650/03 (H5N7).

b) Test na pozitívne hodnoty Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2) na zníženie skríženej reaktivity protilátok.

H7 a) Úvodný test použitím Turkey/England/647/77 (H7N7).

b) Test na pozitívne hodnoty African Starling/983/79 (H7N1) na zníženie skríženej reaktivity protilátok.